

Inhoud

1	Wat is een WordPress-thema?	1
	Dit is een WordPress-thema	2
	Voor wie is dit boek?	4
	Wat wij van u verwachten	5
	Wat hebt u nodig?	6
	Microsoft WebMatrix WordPress	6
	Instant WP	6
	DesktopServer	7
	BitNami WordPress	7
	Testgereedschap	8
	Websitesnelheid	8
	Valide code	8
	Browsertest	9
	Ontwikkelgereedschap	10
	Dummycontent	11
2	Basiskennis over thema's	15
	Wat is een thema?	16
	Thema versus sjabloon	16
	Het scherm Thema's beheren	18
	Een live voorbeeld van een thema	19
	Een thema installeren	20
	Een thema van WordPress.org	21
	Installeren van een gedownload (premium)thema	22
	Ontwikkelstrategieën	22
	Ouder- en kindthema's	23
	Frameworks	23
	Van de grond af bouwen	24
	Voor- en nadelen	24
	Startersthema's	24

3	Eisen aan een WordPress-thema	27
	Geen functionaliteit	28
	Toch functionaliteit toevoegen?	30
	Andere eisen aan een thema	30
	De opbouw van een WordPress-thema	31
	De WordPress-loop	32
4	Werken met kindthema's	35
	Een bestaand thema wijzigen	36
	Kleine CSS-wijzigingen zonder kindthema	37
	Een kindthema voor Twenty Fifteen maken	38
	Het juiste CSS-element vinden	43
	PHP-code wijzigen met een kindthema	44
	Grotere wijzigingen	48
	Vindplaatsen voor thema's	48
	Gratis thema's downloaden	49
	Niet-gratis thema's downloaden	50
	Het vinden van het perfecte thema	51
5	Zelf een thema bouwen	53
	Opbouw van een thema	54
	Themanaam en -map	55
	De oorspronkelijke HTML schrijven	56
	Bestand style.css maken	60
	Het bestand functions.php maken	65
	WordPress koppelen aan HTML	66
	Geen dubbel werk	67
	Header.php maken	68
	Sidebar.php maken	73
	Content.php maken	75
	Comments.php	81
	Footer.php maken	83
6	Het thema verder uitwerken	85
	Sjablonen bepalen het ontwerp	86
	Home.php en front-pagina.php	87
	Berichtsjablonen	89
	Font Awesome koppelen	91
	Page.php	93
	Author.php	95

Archive.php	98
Search.php	99
404.php	100
Nog meer sjablonen	101
Controleren met plug-in	102
Verplichte CSS toevoegen	102
CSS voor vastgepinde berichten	105
.sticky werkt niet!	106
Nog meer CSS toevoegen	108
Tags toevoegen	109
Screenshot toevoegen	110
Thema vertalen	111
Vertalen met plug-in Loco	112
Breedte van content	113
Opgedeelde berichten	113
Script Comment-reply klaarzetten	114
Links naar feeds toevoegen	116
URL correct gebruiken	116
Het menu verbeteren	117
Responsive maken	118
Tot besluit	119
Index	121

Wat is een WordPress-thema?

U hebt WordPress inmiddels aardig onder de knie en wilt zelf WordPress-sites gaan ontwikkelen. Daarbij hoort natuurlijk een eigen vormgeving. Er zijn weliswaar talloze thema's, maar een site helemaal zelf ontwerpen is veel leuker. Dit boek helpt u daarbij. Een WordPress-thema bepaalt bijvoorbeeld het lettertype, de kleurstelling, een achtergrondafbeelding, de zijbalk, et cetera. Om thema's te ontwikkelen hebt u wel wat basis-kennis nodig. In dit hoofdstuk vertellen we welke. We leggen ook uit wat een thema precies doet en vooral ook wat een thema niet doet.

U leert in dit hoofdstuk:

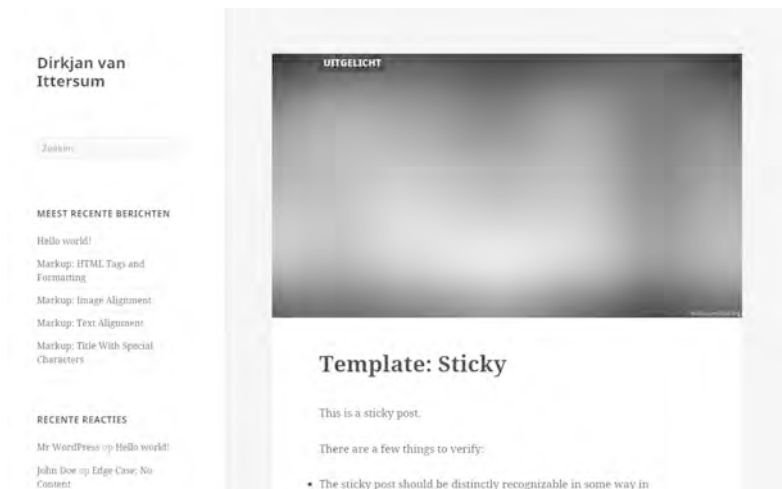
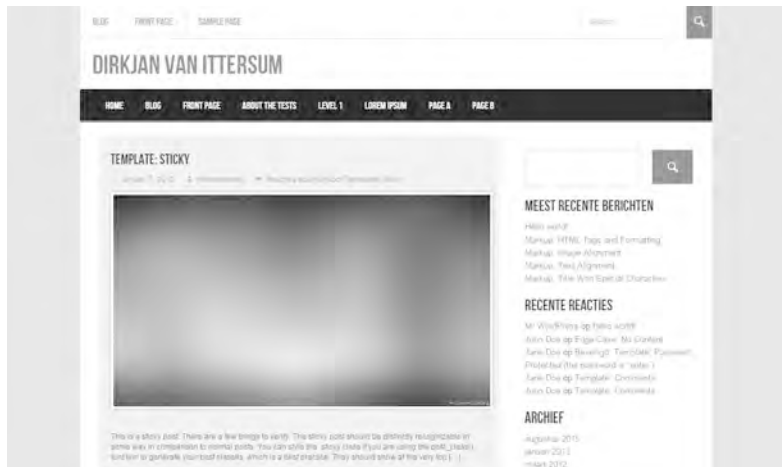
Wat een WordPress-thema is.

Waar een thema wel en niet voor bedoeld is.

Welke kennis u nodig hebt om thema's te bouwen.

Dit is een WordPress-thema

Hierna ziet u vier websites. Ze draaien allemaal op WordPress, maar ze zien er compleet verschillend uit. Hoe kunnen sites die draaien op hetzelfde systeem er zo verschillend uitzien? Simpel: er is telkens een ander thema gekozen.

Afbeelding 1.1 Door het installeren van een nieuw thema verandert u de vormgeving van de site.

Deze afbeeldingen maken in een keer duidelijk wat een thema doet. Het wijzigt het ontwerp van de site. Een thema bepaalt onder meer de volgende zaken:

- lettertypes en -grootte;
- kleurstelling;
- breedte van de site;
- aantal zijbalken;
- locatie van de zijbalk(en);
- locatie van widgets;

- eventuele achtergrondafbeelding;
- vormgeving van blogberichten;
- vormgeving van specifieke berichttypen;
- vormgeving van pagina's;
- vormgeving van archiefpagina's;
- overige stylistische details van de site.

Merk op dat hier alleen vormgevingszaken staan vermeld. Een thema voegt geen functionaliteit toe. Er bestaan wel thema's die functies toevoegen, maar dat vinden we geen aanrader. Om de functionaliteit van WordPress uit te breiden dient u plug-ins te gebruiken of te ontwikkelen. In hoofdstuk 3 leggen we uitgebreid uit waarom het belangrijk is een strikte scheiding te hanteren tussen het thema dat het ontwerp bepaalt en plug-ins die functionaliteit toevoegen.

Voor wie is dit boek?

Dit boek is bedoeld voor iedereen die zelf een WordPress-thema wil maken om zo het ontwerp van een WordPress-site te wijzigen. We bespreken verschillende mogelijkheden om een thema te bouwen. We beginnen relatief eenvoudig met het maken van een kindthema op basis van een bestaand ouderthema. Dit is ook uitgelegd in het Handboek WordPress 4.0 dat eveneens bij Van Duuren Media is verschenen. In het hoofdstuk over kindthema's gaan we wat dieper op de mogelijkheden in, zodat u voldoende kennis hebt om een bestaand ouderthema naar uw hand te zetten.

Verderop in het boek nemen we een nog grotere uitdaging aan; dan gaan we een thema van de grond af bouwen. Dit heeft als voordeel dat u alle vrijheid hebt om eigen keuzes te maken. Het vergt wel wat meer kennis. Bij het maken van een kindthema komt u een heel eind met kennis van HTML en CSS. PHP moet u enigszins kunnen lezen, maar zelf schrijven is niet nodig. Anders is dat bij het volledig zelf ontwikkelen van een thema. Dan is een redelijke kennis van PHP een pre.

Om dit boek goed te kunnen volgen is verder een basiskennis van WordPress vereist. Installatie en beheer van een WordPress-site kennen voor u geen geheimen. Mocht u deze kennis nog niet hebben, dan is het raadzaam eerst het boek *Handboek WordPress 4* door te nemen. Dat boek neemt u bij de hand vanaf de installatie tot aan het installeren van thema's en plug-ins. Feitelijk begint het boek dat u nu in handen hebt waar het *Handboek WordPress 4* ophoudt (met een kleine overlap).

Nog even samenvattend uw profiel:

- u hebt ervaringen met WordPress;
- u hebt aardig wat kennis van HTML en CSS;
- ook met PHP hebt u gewerkt; u kunt het op zijn minst lezen, maar liever nog schrijven;
- u wilt een thema maken voor WordPress om zo de vormgeving aan te passen.

Voor de volledigheid benadrukken we dat dit boek niet is bestemd voor de IT-professional die PHP-codes droomt en ervaring heeft met het ontwikkelen van WordPress-thema's. Deze groep heeft de kennis in dit boek waarschijnlijk al onder de knie. Voor deze doelgroep is de hier geboden informatie hooguit nuttig als naslagwerk.

Standaard thema's

WordPress wordt standaard met enkele thema's geleverd. Ieder jaar verschijnt er een nieuw thema dat is vernoemd naar het jaar. Op dit moment is Twenty Fifteen het standaardthema. Volgend jaar zal dat Twenty Sixteen zijn. Ook de thema's van de afgelopen jaren worden meegeleverd: Twenty Fourteen en Twenty Thirteen. De oudere thema's zijn te downloaden via wordpress.org/themes. Daar zijn ook veel andere thema's te vinden.

Wat wij van u verwachten

Als u voldoet aan het hierboven geschetste, dan ligt het ontwikkelen van WordPress-thema's binnen handbereik. Toch is een waarschuwing op zijn plaats: de eerste keer dat u met thema's aan de slag gaat, zult u zonder twijfel tegen problemen aanlopen. Zelfs met dit boek in handen. Een minimale typefout in uw PHP-code kan zorgen voor een site die niet werkt. We nemen u in dit boek zoveel mogelijk bij de hand, maar af en toe een foutmelding moet u niet afschrikken. Een portie doorzettingsvermogen is dan ook onontbeerlijk.

Gelukkig zijn er bij foutmeldingen en andere problemen verschillende websites waar u te rade kunt gaan. Onder meer op nl.wordpress.org is een actieve gemeenschap te vinden waar u vragen kunt stellen aan ervaren WordPress-ontwikkelaars. Op de WordPress-site is ook veel documentatie te vinden, mocht u er even niet uitkomen. Verder bestaan er op onder meer LinkedIn, Google+ en Facebook groepen waar over WordPress-zaken wordt gediscussieerd. En dan zijn er nog sites als Wptavern.com en Wpbeginner.com waar u nieuws, achtergronden en tips over WordPress vindt.

Niet geschikt voor WordPress.com

In dit boek gebruiken we de zelfgehoste variant van WordPress, te vinden via **www.wordpress.org**. Er bestaat ook een gehoste versie op **www.wordpress.com**. Hier is het niet mogelijk om zelf thema's te uploaden, maar kunt u alleen bestaande thema's selecteren. Wij gaan dus geen thema ontwikkelen voor WordPress.com en bespreken deze variant daarom verder niet in dit boek.

Wat hebt u nodig?

Om dit boek te kunnen volgen hebt u de beschikking nodig over een WordPress-installatie. U kunt WordPress installeren bij uw hostingprovider, maar u kunt voor dit doel ook WordPress op uw eigen pc draaien. Handig als u vooral wilt experimenteren, zonder dat het eindresultaat meteen voor de buitenwereld zichtbaar is. Wanneer uw thema af is kunt u het uploaden naar uw feitelijke site.

Er zijn verschillende mogelijkheden om WordPress op uw eigen pc te zetten. We noemen enkele veelgebruikte opties.

Microsoft WebMatrix WordPress

WebMatrix is gratis software van Microsoft. Het is handig voor beginnende ontwikkelaars omdat er geen webserver of database geconfigureerd hoeft te worden. Er is ondersteuning voor verschillende webapplicaties. Desgewenst kunt u zelfs meerdere keren WordPress installeren, zodat u aan verschillende WordPress-projecten kunt werken. WebMatrix is alleen beschikbaar voor Windows en te vinden op **www.microsoft.com/web/wordpress**.

Instant WP

De naam Instant WP doet wat het belooft: met een paar muisklikken hebt u WordPress op uw computer staan. De software zet alle instellingen automatisch goed, dus u hoeft geen ingewikkelde installatieprocedure te doorlopen. Ook hier is het mogelijk om meerdere sites tegelijk te ontwikkelen door de software een aantal keer te installeren, telkens in een ander mapje. Het is niet mogelijk om ze gelijktijdig te draaien. De software is alleen beschikbaar voor Windows en te vinden op **www.instantwp.com**.

Afbeelding 1.2 WordPress installeren voor Microsoft WebMatrix.

DesktopServer

Met deze software voor Windows en Mac OS X kunt u op eenvoudige wijze WordPress lokaal draaien. Er is ook een betaalde versie die WordPress Multi-site ondersteunt en over export- en archiveringsfuncties beschikt. Voor eenvoudig gebruik voldoet de gratis versie. Het voorziet u van Apache, MySQL en PHPMyAdmin, waardoor WordPress probleemloos werkt. U kunt werken aan meerdere WordPress-projecten. Download DesktopServer van www.serverpress.com/products/desktopserver.

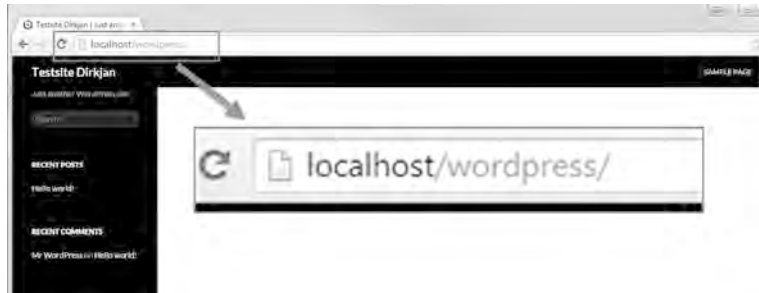
Eén server instellen

De hier genoemde pakketten installeren ieder een eigen server. Omdat u niet zomaar meerdere servers naast elkaar kunt draaien, zult u een keuze moeten maken uit de hier genoemde software.

BitNami WordPress

De software van BitNami is er zowel voor Windows, Mac OS X als Linux. De software installeert een MySQL-database en Apache-webserver op uw computer, waardoor u WordPress lokaal kunt draaien. In tegenstelling tot de andere pakketten wordt Multisite ondersteund in de gratis versie. Zo kunt u via een installatie meerdere WordPress-sites tegelijk aansturen. Via BitNami is het ook mogelijk om WordPress te installeren op de cloudservers van Amazon. Beschikbaar op www.bitnami.com/stack/wordpress.

Hoofdstuk 1 – Wat is een WordPress-thema?

Afbeelding 1.3 WordPress draait hier lokaal dankzij BitNami. Hier met het thema Twenty Fourteen. Let op de URL localhost, waaruit blijkt dat de site lokaal (op de pc) draait.

Testgereedschap

Voordat u een thema 'live' zet, is het belangrijk om goed te testen. Het ziet er misschien prachtig uit op uw eigen pc met uw favoriete browser, maar hoe ziet het er bijvoorbeeld op een Apple-computer uit met een geheel andere browser? Of op een smartphone of tablet? Hoe zit het met de snelheid van de site? En zijn de HTML en CSS wel correct geschreven? We noemen enkele belangrijke testhulpmiddelen.

Websitesnelheid

De snelheid van uw website is niet alleen belangrijk voor uw bezoekers. Die vertrekken als het laden te lang duurt, maar ook Google vindt de snelheid van een site belangrijk. Trage websites worden lager in de zoekresultaten gezet. Belangrijk dus om te testen of uw thema niet zorgt voor nodeloze vertraging. Handige hulpmiddelen hierbij zijn deze sites:

- Pingdom Tools tools.pingdom.com
- WebSiteOptimization www.websiteoptimization.com

Valide code

De HTML van uw site moet correct zijn. Alleen dan kunnen webbrowsers de site correct weergeven. Ook hier speelt Google een rol. Sites die slecht geschreven code gebruiken, worden op het strafbankje gezet. Ze verschijnen minder hoog in de zoekresultaten. Gelukkig heeft het World Wide Web Consortium – dat de HTML-standaard onderhoudt – een uitstekende site om te controleren of uw HTML-code deugt:

- W3C Markup Validation Service validator.w3.org

Hetzelfde geldt voor uw CSS-code. Ook daar mogen geen fouten in zitten. Weten of alles klopt? Ga dan naar deze site:

- W3C CSS Validation Service jigsaw.w3.org/CSS-validator

Browsertest

Verder is het belangrijk om te weten dat iedere browser anders omgaat met HTML en CSS. Test uw thema daarom altijd met meerdere browsers. Installeer minimaal Internet Explorer, Firefox, Chrome en Safari op uw computer(s). Wie alleen een Windows-computer heeft zal overigens niet Safari kunnen installeren, omdat deze browser niet langer voor Windows-systemen wordt ontwikkeld. Andersom is de nieuwste Internet Explorer (en de opvolger Edge voor Windows 10) niet beschikbaar voor Mac OS. Verder is het nuttig om de site te testen op Safari onder iOS en Chrome onder Android.

Test uw site grondig, maar streef niet naar een ontwerp dat tot op de pixel nauwkeurig op het scherm verschijnt. Dat is namelijk onmogelijk; zeker in het tijdperk van responsive webdesign waarbij de grootte van het venster meespeelt bij de weergave van uw site. Belangrijker is het dat de site er op zo veel

Afbeelding 1.4 Het is een beetje om de reclame heen kijken, maar de site Browsershots is handig om te ontdekken hoe uw site eruitziet in verschillende browsers op diverse platformen.

mogelijk browsers en devices acceptabel uitziet. Om erachter te komen hoe uw site het op verschillende browsers onder meerdere besturingssystemen doet kunt u gebruik maken van deze gratis dienst:

- Browsershots www.browsershots.org

Ontwikkelgereedschap

Om een thema te ontwikkelen hebt u wat software nodig. Behalve de browser en WordPress is het belangrijk dat u een goede code-editor hebt. Daarmee schrijft u de PHP, HTML en CSS-code. U kunt hiervoor Kladblok gebruiken, maar dat is een wel erg basaal programma. Beter – en gratis – is het programma Notepad++ (notepad-plus-plus.org). Dit programma helpt u bij het schrijven van code, onder meer met handige kleurcodes om de HTML beter leesbaar te maken. Bij het schrijven van code krijgt u ook suggesties voor het aanvullen van uw HTML en CSS. Ook voor uw PHP-codes gebruikt u Notepad++. Voor Mac OS X zijn TextWrangler en Textmate geschikte alternatieven.

Gebruik geen tekstverwerker

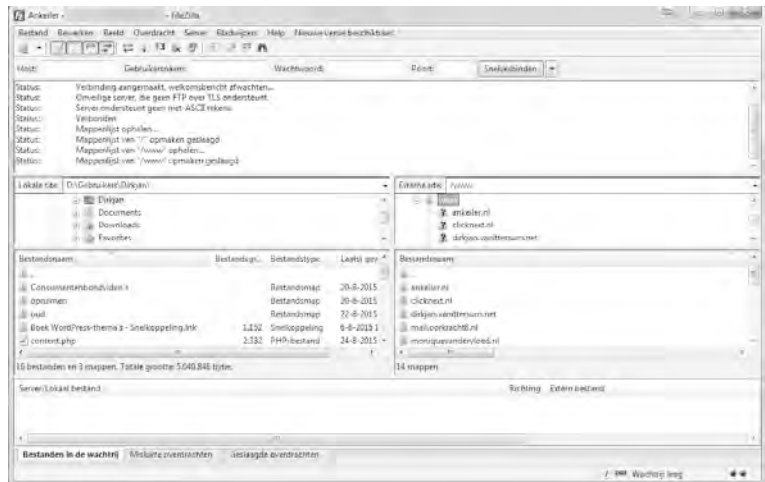
U mag HTML, CSS en PHP-bestanden nooit bewerken met Word, OpenOffice.org of een andere tekstverwerker. Zulke programma's voegen (onzichtbaar) allerlei code toe, waardoor de code onbruikbaar wordt. Gebruik een simpel tekstprogramma zonder opmaakmogelijkheden.

Tot slot hebt u voor het uploaden van uw themabestanden naar uw WordPress-server een FTP-programma nodig. Deze software legt contact met de webhost en kopieert uw bestanden naar de server.

Er zijn verschillende gratis FTP-programma's verkrijgbaar. Enkele bekende voorbeelden:

- FileZilla (Windows, Mac, Linux) www.filezilla-project.org
- Core FTP LE (Windows) www.coreftp.com
- SmartFTP (Windows) www.smartftp.com
- Cyberduck (Windows, Mac) www.cyberduck.ch
- WinSCP (Windows) www.winscp.net
- Transmit (Mac) www.panic.com/transmit

In dit boek werken we met onze favoriet FileZilla (gratis en open source), maar de werking van alle FTP-programma's is globaal dezelfde.

Afbeelding 1.5 Filezilla is een populair FTP-programma om bestanden te uploaden naar uw server.

Dummycontent

Voor we doorgaan naar hoofdstuk 2 nog een laatste tip: om het thema van een site goed te kunnen testen is het handig dat er berichten en pagina's zijn. Wat als u werkt aan een site die nog niet gevuld is? U kunt dummycontent importeren. Ga daarvoor naar <https://wpcom-themes.svn.automattic.com/demo/theme-unit-test-data.xml>. Download dit bestand (kies in de browser voor **Kopieeling opslaan als** en bewaar het XML-bestand op uw harde schijf, bijvoorbeeld het bureaublad). Log in op het beheerdersdeel van uw WordPress-site. Het importeren van de content gaat via **Extra, Importeren, WordPress**. Zie ook de afbeeldingen op de volgende pagina's. Zodra u op WordPress hebt geklikt verschijnt er een venster om de WordPress Importer te installeren. Klik op **Nu installeren** en als dat gebeurd is op **Plugin activeren & importeren uitvoeren**.

Deze dummycontent is zeer geschikt om de werking van thema's te testen. Zo zijn er brede afbeeldingen die bij een slecht gemaakt thema niet goed worden weergegeven. Ze zorgen er bijvoorbeeld voor dat de site wordt uitgerekt. Een goed thema geeft zo'n afbeelding verkleind weer. Ook bevat de dummycontent reacties op berichten die opgedeeld zijn in meerdere niveaus (reacties op reacties). Handig om uit te vinden of dit goed wordt getoond.